

07. 09. 2026

**PROGRAM PRAC W ZAKRESIE PODEJMOWANIA INNYCH DZIAŁAŃ PRZY ZABYTKU
POLEGAJĄCYCH NA USUNIĘCIU DRZEWA LUB KRZEWU Z NIERUCHOMOŚCI LUB
JEJ CZĘŚCI BĘDĄCEJ WPISANYM DO REJESTRU PARKIEM, OGRODEM LUB INNĄ
FORMĄ ZAPROJEKTOWANEJ ZIELENI**

- I. Wskazanie terenu**, na którym rosną wnioskowane do usunięcia drzew/krzewy drzewa/krzewy (należy wskazać czy jest to park, ogród czy też inna forma zaprojektowanej zieleni tj. aleja, szpaler, należy wskazać numer działki oraz miejscowość):

teren ruin Zamku Cisy, działka nr418, obr. ew. Struga, gm. Stare Bogaczowice, KW SW1W/00031927/9.

- II. Wykaz drzew/krzewów planowanych do usunięcia:**

a) drzewa:

Lp.	Nazwa gatunku drzewa	Obwód pnia/pni drzewa na wys. 130cm lub średnica pnia	Przyczyna usunięcia (wywrot, złom, drzewo nadłamane, naderwany system korzeniowy, inwestycja celu publicznego , itp.)
-	-	-	-

- Obwód pnia drzewa mierzony na wysokości 130 cm od powierzchni gruntu jeżeli nie ma możliwości zmierzenia obwodu z uwagi na złom czy wywrot należy zmierzyć średnicę pnia.
- Gdy na wysokości 130 cm drzewo posiada kilka pni – obwód każdego z tych pni.
- Gdy na wysokości 130 cm drzewo nie posiada pnia – obwód pnia bezpośrednio poniżej jego korony.
- W przypadku planowanego usunięcia większej liczby drzew niż w punkcie 2a wniosku konieczne jest sporządzenie odrębnego wykazu tabelarycznego drzew przeznaczonych do usunięcia, stanowiącego załącznik do wniosku na podejmowanie innych działań.

b) krzewy:

Lp.	Nazwa gatunku krzewów	Powierzchnia zajmowana przez krzewy wyrażona w m ²	Przyczyna usunięcia (wywrot, złom, naderwany system korzeniowy, inwestycja celu publicznego , itp.)
1.	-	-	-

- W przypadku krzewów: wielkość powierzchni, z której mają być usunięte w metrach kwadratowych.
- W przypadku usunięcia większej liczby krzewów niż w punkcie 2b wniosku konieczne jest sporządzenie odrębnego wykazu tabelarycznego krzewów przeznaczonych do usunięcia, stanowiącego załącznik do wniosku na podejmowanie innych działań.

- III. Termin planowanych prac:**

- a) rozpoczęcie prac: *po otrzymaniu i uprawomocnieniu się decyzji,*
- b) zakończenie prac (*wskazany termin zakończenia prac będzie traktowany jako termin ważności pozwolenia*): *do 31.12.2026 r.*

- IV. Opis stanu zachowania zabytku:**

Zamek Cisy jest położony na wzgórzu, w widłach dwóch potoków, składa się z zamku górnego otoczonego międzymurzem. Na terenie zamku znajdują się dwa dziedzińce lub podzamcza: północno-zachodni i południowo-wschodni. Szyja bramna znajduje się od strony wschodniej, a mur obwodowy biegnie trawersem wzgórza zamkowego od strony zachodniej. Dodatkowo, na wschodniej i południowej stronie zamku znajduje się wał i fosa. Na zewnątrz obwodu obronnego zlokalizowany jest staw utworzony przez tamę lub groblę, która spiętrza wodę strumienia płynącego boczną doliną po stronie północno-zachodniej wzgórza zamkowego.

Jego powstanie przypisuje się Bolko I u schyłku XIII wieku. Zabytek pozostaje w stanie ruiny. Zamek cieszył się umiarkowanym zainteresowaniem ze strony badaczy, którzy korzystali z wcześniejszych opracowań w popularnych publikacjach naukowych lub przeprowadzali analizy stratygraficzne górnego zamku. Dopiero w 2017 roku rozpoczęto wykopaliska archeologiczne, które, z przerwą w 2020 roku, trwają do dzisiaj. Zabytek pozostaje w stanie ruiny.

** <https://zamki.pwr.edu.pl/zamek-cisy-cieszow-stare-bogaczowice/>*

V. Wskazanie oczekiwanych efektów prac lub badań:

W grudniu 2025 r. Nadleśnictwo uporządkowało otoczenie po przez usunięcie zakrzaczonych obszarów, które ograniczały dostęp do zamku i obniżały walory estetyczne terenu, szczególnie iż wiosną 2026 r. zakończono projekt polegający na wykonaniu robót budowlanych mających na celu zabezpieczenie bramy wjazdowej zamku Cisy. Wniosek dotyczy usunięcia drzew (podrostów) bezpośrednio zagrażających konstrukcji murów zamkowych, które rosną bezpośrednio na ścianach murów lub na ich szczytach.

VI. Technologia prac (należy opisać, jaka część drzewa będzie wycinana np. korona, pień, karczowanie części podziemnej pnia [ta czynność może skutkować nadaniem w decyzji warunku obserwacji archeologicznych], przy pomocy, jakich narzędzi/sprzętu, itd., a także jaki wpływ będą miały przeprowadzane prace na obiekt).

Teren ruin Zamku Cisy (oddz. 39 –k -00 w Leśnictwie Świebodzice) zajmuje powierzchnię 0,42 ha. Obszar jest bardzo popularnym punktem turystycznym, jest intensywnie eksplorowany przez turystów. Na murach licznie występują samosiewy - krzewy i grupy podrostu (młode drzewa), które wrastając w nie powodują uszkodzenia i stopniową destrukcję całej konstrukcji. Zakrzaczenie wpływa również niekorzystnie na walory krajobrazowe. Skupiska krzewów nie przekraczają 25 m², natomiast obwód pnia na wysokości 5 cm nie przekracza 50 cm, zgodnie z art. 83f ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t. j.: Dz.U. 2026 poz. 13 z późn. zm.). Zakres planowanych do wykonania prac obejmuje między innymi:

- a) usunięcie krzewów i podrostu wrastających w mury,*
- b) wywóz ściętych drzew, gałęzi i innych odpadów powstałych przy wykonywaniu prac,*
- c) uprzątnięcie terenu - roboty porządkowe.*

Prace będą prowadzone metodą tradycyjną przy użyciu narzędzi: siekiera, tasak, pilarka spalinowa. Całkowita powierzchnia objęta ww. pracami: 0,42 ha, przy czym część prac prowadzona będzie również na terenie nie objętym ochroną konserwatorską.

Autor programu prac:

starszy specjalista Służby Leśnej

Izabela Grot

VII. W załączeniu, przedkładam:

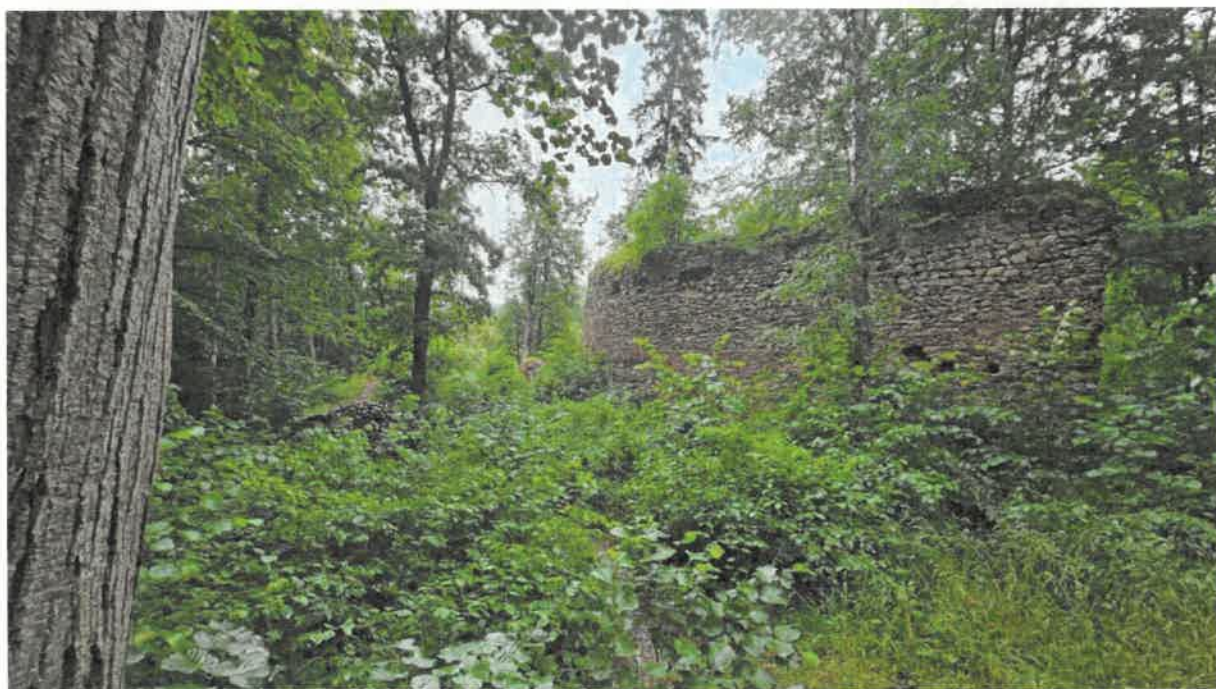
- a) Obszar oddziaływania

Z poważaniem,
Jarosław Zając
Nadleśniczy Nadleśnictwa Wałbrzych

/dokument podpisany elektronicznie/
Podpis wnioskodawcy

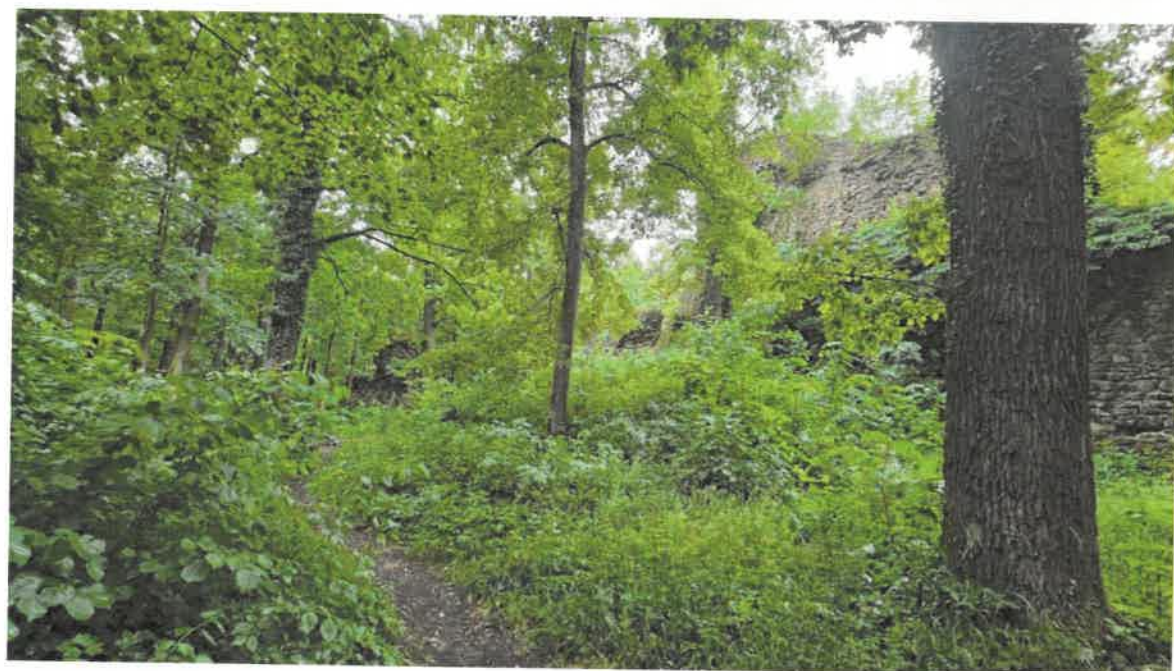
Sporządzono w oparciu o Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (Dz.U. z 2021 r., poz. 81).

Dokumentacja fotograficzna

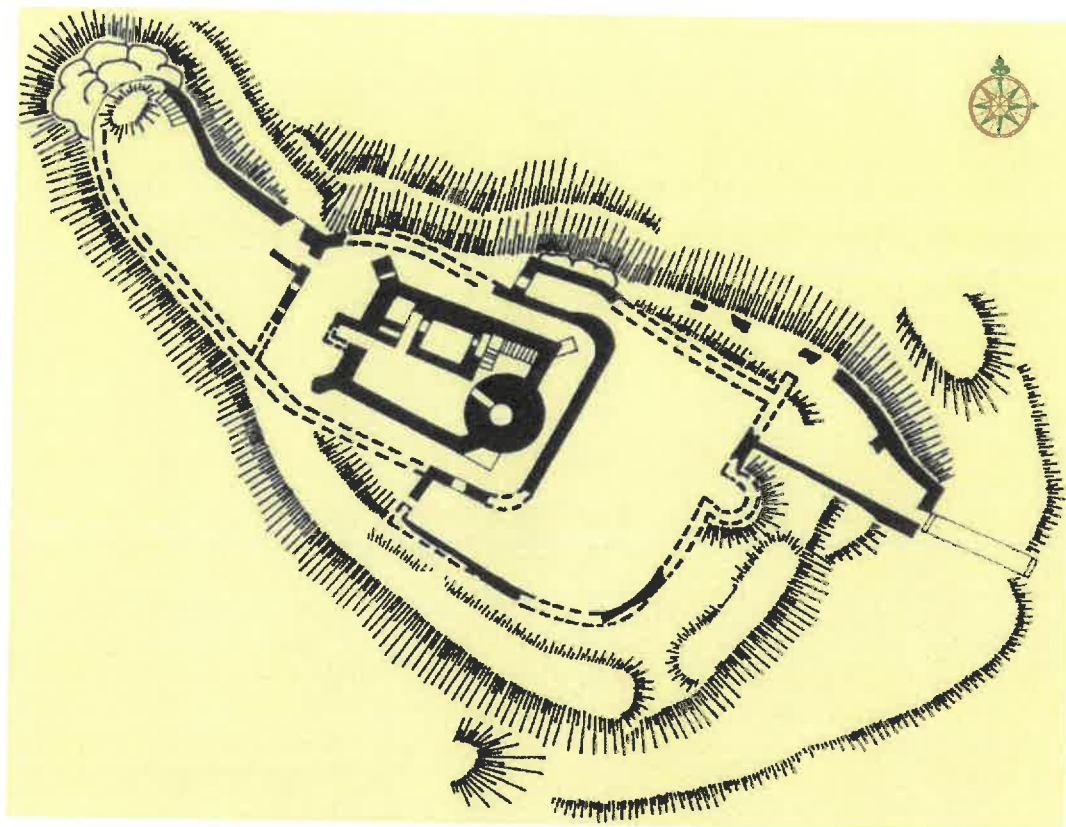

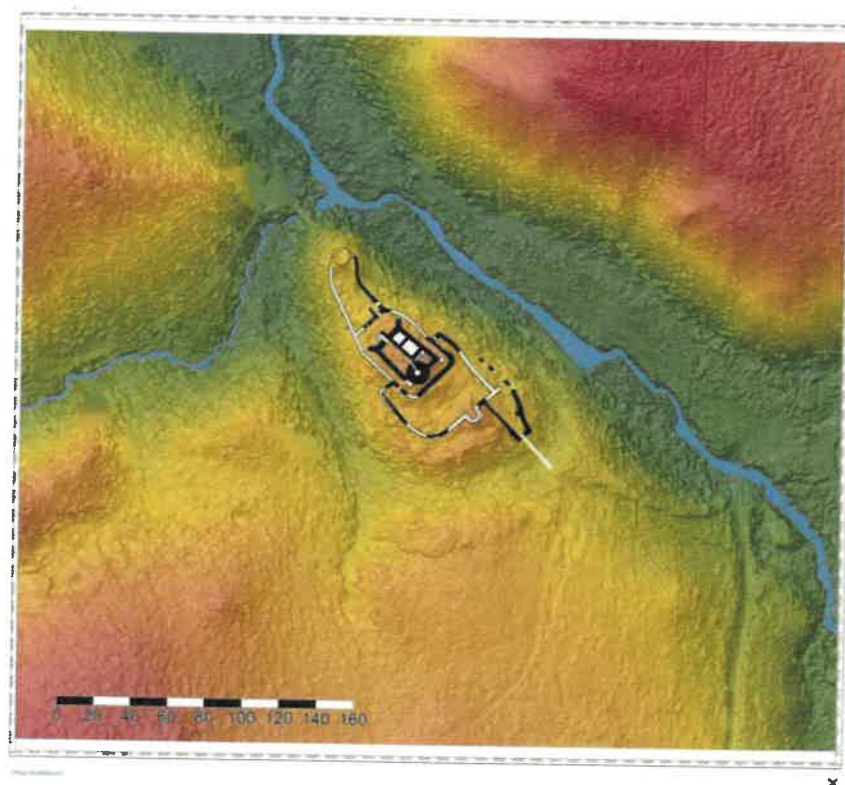

Mapa sytuacyjna

<https://www.zamki.pl/?idzamku=cisow&dzial=galeria&lang=en>

<https://zamki.pwr.edu.pl/zamek-cisy-cieszow-stare-bogaczowice/>

PROGRAM PODEJMOWANIA PRAC PRZY DRZEWACH I KRZEWACH

DANE WNIOSKODAWCY	Nadleśnictwo Wałbrzych z siedzibą w Boguszkowie-Gorcach ul. Miła 2 58-372 Boguszków-Gorce
PLANOWANY TERMIN ROZPOCZĘCIA PRAC	Po otrzymaniu i uprawomocnieniu się decyzji.
PLANOWANY TERMIN ZAKOŃCZENIA PRAC	Uzależniony od otrzymania i uprawomocnienia się decyzji. Całość prac zostanie wykonana do 31.12.2026 r.
OPIS ISTNIEJĄCEJ DZIAŁKI	○ ogród przydomowy ○ działka niezabudowana ○ teren użyteczności publicznej park, skwer ○ inne (jakie) – Ls
PRZYCZYNA USUNIĘCIA DRZEWA LUB KRZEWÓW	Samosiewy - krzewy i grupy podrostu (młode drzewa), które wrastają w mury uszkadzając je i powodują stopniową destrukcję całej konstrukcji.
RODZAJE TECHNIKI PLANOWANYCH PRAC W OBRĘBIE DRZEW I KRZEWÓW	Zakres planowanych do wykonania prac obejmuje: a) usunięcie krzewów i podrostu z murów, b) wywóz gałęzi i innych odpadów powstałych przy wykonywaniu prac; c) uprzątnięcie terenu - roboty porządkowe. Podczas wykonywania prac będą stosowane następujące przepisy: - Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2006r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy wykonywaniu niektórych prac z zakresu gospodarki leśnej (Dz. U. z 2006 r. nr 161 poz. 1141 z późn. zm.), - szczegółowe uregulowania opisane w Instrukcji bezpieczeństwa i higieny pracy przy wykonywaniu podstawowych prac z zakresu gospodarki leśnej – wprowadzone zarządzeniem nr 36 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 20 kwietnia 2012 r.
NAZWA RODZAJOWA I GATUNKOWA DRZEW ORAZ ICH OBWÓD NA WYSOKOŚCI 130 CM	Na powierzchni występują samosiewy (krzewów, rosnących w skupisku, które zajmują powierzchnię mniejszą niż 25 m ² i młodych drzew, których obwód pnia na wysokości 5 cm nie przekracza 50 cm, głównie buka).
NAZWA GATUNKOWA KRZEWÓW, POWIERZCHNIA USUWANYCH KRZEWÓW W M ²	1. 2. 3. 4.
INFORMACJA CZY USUWANE DRZEWA LUB KRZEWY SĄ OBJĘTE OCHRONĄ PRAWNĄ (pomnik przyrody)	⊖ TAK ○ NIE

Do programu prac należy dołączyć:

- Zdjęcia drzewa lub krzewu;
- Mapę z lokalizacją drzewa lub krzewu.

Dodatkowo można dołączyć do programu prac:

- Opinię dendrologiczną opisującą stan zdrowotny drzewa wraz z oceną zagrożenia dla bezpieczeństwa ludzi i mienia;
- Opinię ornitologiczną i chiropterologiczną.

Przedmiotowy program prac, należy dołączyć do wniosku o wydanie pozwolenia na podejmowanie innych działań przy zabytku w 2 jednobrzmiących egzemplarzach.